

ACTUALISERING VAN DE GELDTRANSFERS UIT VLAANDEREN

In dit artikel worden de geldtransfers uit Vlaanderen geactualiseerd op basis van twee studies van het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES) en twee studies van het Aktiekomitee voor een Vlaamse Sociale Zekerheid (AK-VSZ).

Deze studies werden gepubliceerd, deels in 2010 en deels in 2011. De eerste drie gaan over het jaar 2007; de vierde gaat over de periode 1990-2010.

Einde november 2010 publiceerde het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES) de studie "Update van de berekening van de stromen van overheidsmiddelen tussen de gewesten voor het jaar 2007" (1). Dit document is beschikbaar op de webstek www.econ.kuleuven.be/vives. In die studie worden 3 kanalen van geldtransfers bestudeerd: de federale begroting buiten de Sociale Zekerheid, de bijzondere financieringswet (BFW) en de Sociale Zekerheid (SZ).

Via het eerste kanaal vloeide er in 2007 1.065 miljoen euro uit Vlaanderen weg, via het tweede 1.017 miljoen euro en via het derde 3.648 miljoen euro, samen 5.730 miljoen euro.

Wanneer de ontvangsten in gewest A in een bepaalde sector namelijk groter zijn dan de uitgaven, en wanneer het omgekeerde zich voordoet in gewest B, ontstaat er in de Belgische context een geldtransfer van A naar B.

Tabel 1: Transfers (miljoen euro) via Fed. Begroting, BFW en SZ in 2007

KANAAL	VG	WG	BHG
Fed. Begroting	+ 1.065	- 1.369	+ 303
BFW	+ 1.017	- 929	- 88
SZ	+ 3.648	- 3.435	- 214
Totaal	+ 5.730	- 5.730	0
Totaal in % BRP	2,95	7,35	0

Die gegevens zijn samengevat in *tabel 1*; daarin wordt eveneens aangeduid welk van de drie gewesten via elk kanaal geld geeft (+) en geld krijgt (-). Zo ziet men dat het Vlaams Gewest (VG) via de 3 kanalen geld geeft, dat het Waals Gewest (WG) via de 3 kanalen geld krijgt en dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) via het eerste kanaal geld geeft en via de andere twee geld krijgt. Die sommen vertegenwoordigen samen ongeveer 3 % van het Vlaams bruto regionaal product (BRP) en meer dan 7 % van het Waals BRP.

Vijf maanden later, einde april 2011, publiceerde VIVES een tweede studie "Transfers tussen de Belgische gewesten uit inrestlasten op de federale overheidsschuld" (2). Hierin wordt het vierde kanaal van de geldtransfers uit Vlaanderen, eveneens voor het jaar 2007, bestudeerd. Ook deze studie is beschikbaar op www.econ.kuleuven.be/vives. In 1988 publiceerden Paul Van Rompuy en Valentijn Bilsen, Centrum voor Economische Studiën (CES) - KU Leuven, het artikel "10 jaar financiële stromen tussen de gewesten

in België" in de reeks "Leuvense Economische Standpunten" (3). De benadering die daarin wordt gehanteerd is gebaseerd op het historisch oorsprongsbeginsel van de schuldopbouw, namelijk op de berekening van de verschillende gewestelijke aandelen in het primaire saldo, en is ook de benadering die in de huidige studie van VIVES wordt gevolgd. Het resultaat van die studie over het jaar 2007 is een transfer van 5.749 miljoen euro uit het Vlaamse Gewest, praktisch uitsluitend naar het Waalse Gewest. Die gegevens zijn samengevat in *tabel 2*.

Tabel 2 Transfers (miljoen euro) via Rentelasten op Fed. Overheidsschuld in 2007

KANAAL	VG	WG	BHG
Rentelasten	+ 5.749	- 5.745	- 3

Wanneer we de cijfergegevens uit tabel 1 en 2 samenvoegen, krijgen we een idee over de totale geldtransfers uit Vlaanderen in 2007: 11.479 miljoen euro; na extrapolatie op basis van tabel 1 komt dat overeen met 5,91 % van het Vlaamse BRP. Anders uitgedrukt betekent dat een transfer van 1.863 euro per inwoner in het Vlaams Gewest (*tabel 3*).

Het is belangrijk te beseffen dat dit transfer elk jaar opnieuw herhaald wordt.

Tabel 3 Totale geldtransfers (miljoen euro) via de 4 kanalen in 2007

KANAAL	VG	WG	BHG
Kan. 1+2+3	+ 5.730	- 5.730	0
Kan. 4	+ 5.749	- 5.745	- 3
TOTAAL	+ 11.479	- 11.475	- 3
Totaal in % BRP	5,91		
Transfers/pers. (euro)	1.863		

In februari 2010 publiceerde het Aktiekomitee voor een Vlaamse Sociale Zekerheid (AK-VSZ) een studie in brochurevorm over de transfers in de sociale sector tussen 2003 en 2007 (4). De gegevens zijn ook beschikbaar op www.akvsz.org.

Volgens deze berekeningen bedraagt het transfer uit het Vlaamse Gewest via de SZ in 2007 4.710 miljoen euro. Het transfer verloopt voor het grootste deel naar het Waalse Gewest (4.092 miljoen euro) en voor een kleiner deel naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (618 miljoen euro) (*tabel 4*). De negatieve cijfers wijzen er ook hier op dat het betrokken gewest geld ontvangt.

Tabel 4 Sociale geldtransfers (miljoen euro) in 2007

	VG	WG	BHG
Kinderbijslagen	+ 411,937	- 302,397	- 109,539
RIZIV verzorging	+ 1.246,609	- 1.145,393	- 101,216
RIZIV uitker. inval.	+ 349,178	- 342,823	- 6,355
Arbeidsongevallen	+ 3,992	- 7,606	+ 3,613
Beroepsziekten	+ 51,797	- 66,684	+ 14,887
Werkloosheidsverg.	+ 1.373,402	- 1.075,449	- 297,944
Pensioenen	+ 699,631	- 765,248	+ 65,616
Varia SZ	+ 217,778	- 179,928	- 37,849
Subtotaal	+ 4.354,324	- 3.885,528	- 468,787
Sociale Bijstand	+ 355,850	- 206,096	- 149,755
Totaal	+ 4.710,176	- 4.091, 624	- 618,541

Het totale transferbedrag is uitgesplitst in de verschillende takken van de SZ (kinderbijslagen, RIZIV-verzorging en -uitkeringen voor invaliditeit, arbeidsongevallen, beroepsziekten, werkloosheidsvergoedingen, pensioenen) en Sociale Bijstand. Een gedeeltelijke verklaring voor het 1 miljard hoger totaal bedrag in vergelijking met de studie van VIVES is het feit dat in laatst genoemde studie de transfers via de Sociale Bijstand niet opgenomen zijn in het kanaal "SZ", doch in het kanaal "federale begroting buiten de SZ". Een bijkomende verklaring voor het verschil is het gebruik van licht verschillende sleutels voor de berekening van de gewestelijke ontvangsten in de SZ.

Tenslotte publiceerde het AK-VSZ in september 2011 een nieuwsbrief over het aandeel van de gewesten in de financiële verrichtingen van de federale overheid (primair saldo, begrotingssaldo, overheidsschuld en schuldratio) voor de periode 1990 - 2010 (5); de tekst is beschikbaar op www.akvsz.org. Hierin wordt het gecumuleerd geldtransfer uit Vlaanderen tijdens die periode berekend op ongeveer 260 miljard euro.

Besluit

In verband met de geldtransfers uit het Vlaams Gewest worden in de media sterk uiteenlopende bedragen vermeld; de reden is dat de transferkanalen er dikwijls niet bij vernoemd worden.

De gezamenlijke transfers via de federale begroting buiten de SZ, de bijzondere financieringswet, de SZ en via de intrestlasten op de federale overheidsschuld bedragen ongeveer 12 miljard euro in 2007; zij vloeiden bijna volledig naar het Waals Gewest.

Het gecumuleerde transfer uit het Vlaams Gewest tussen 1990 en 2010 bedraagt ongeveer 260 miljard euro.

Eric Ponette

(uit: *Periodiek, VGV, oktober 2011, www.vgv.be*)

Bibliografie

1. BUYST, E., JENNES, G., REYNAERTS, J., *Update van de berekening van de stromen van overheidsmiddelen tussen de gewesten voor het jaar 2007*, VIVES - K.U. Leuven, 30.11.10
2. JENNES, G., *Transfers tussen de Belgische gewesten uit intrestlasten op de federale overheidsschuld*, VIVES - K.U. Leuven, 27.04.11
3. VAN ROMPUY, P., BILSEN, V., *10 jaar financiële stromen tussen de gewesten in België*, Leuvense Economische Standpunten 45, Centrum voor Economische Studiën (CES), K.U. Leuven, 1988
4. DEWEERDT, H., CELEN, G., PONETTE, E., STOFFELEN, E., *Transfers in de sociale sector 2003-2007*, AK-VSZ, februari 2010
5. DEWEERDT, H., e.a., *Finland aan de Noordzee - Griekenland aan Samber & Maas*, Nieuwsbrief AK-VSZ, september 2011